



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

46. Veracitatis ignari, & admiratores Sinae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

eius auxit. Post autem reposita singulis visendi obsequia, cum nullas haberet dici horas ab aduentibus vacuas, & producentibus varios de scientiis sermones; statuit noctium partem iis tribuere qui de animi rebus ad eum venirent, iisque in vnum coactis fidei arcana tradere; nec memoratus nuper Teucianus clarus senex auditorio deerat, disputabatque acriter de animorum immortalitate, meritis, beatitate, damnatione, pœnis quas esse fabulas, & opinatus fuerat, & suos docuerat, quod probari posse vero saltem similes non caperet. Sed evidentibus librorum Sinensium tabulis, & argumentorum vi valida cum eas adstrui, audisset à Riccio, persuasus exinde penitus, tum ipse assentiri, tum suos ad eum academicos destinare, doctrinis Sinensium melius, & solidius imbuedos, qua occasione incidit quiddam prima fronte leue, quod omnes illos ciuitatis, & Philosophiæ Principes mitis modis affectit; nam cum expostularet familiariter Riccius apud bonum senem, tam crebris ritibus & prolixis mutuarum salutationum, nihil sibi temporis residuum fieri. Nescis, retulit senex, regni morem, tacito omnium assensu, sed vsu omnibus trito, & perpetuo stabilitum ad eludendam hanc importunitatem; constituitur ad ianuam famulus qui respondeat te domi non esse; nec id quisquam deterius accipit, nec possint alioqui rebus publicis occupati, debitam suis muneribus operam, & tempus reddere, quod vultu Riccius abhorrens, ne faxit Deus, inquit, prius mihi centuplicato accrescat iactura temporis, & quietis, quam vt verbo factove mentiar, vetat enim lex Christiana mendacium quodlibet, quantumvis dicenti commodum, & nemini nocens. Quo effato perstrictus, ille virtutis Nancianæ coripheus, hæsit attonitus ad veri amorem generosum, & innocentiam exquisitam, refugientis in re leuissima, quod ipse sibi, & sequaces sui in grauioribus licenter indulgebant. Ars enim est Sinis à puero, mentiri; nec offendi deceptos mendacio; nec deprehensos mendacij pudere; sed vltro veniam alternis accipere, & dare. Quo no-uo dogmate initiatus senex urbem totam eius impleuit admiratione, audire ergo deinceps Riccius *Magister qui non mentitur*; & domus illius *aduuarum domus qui non mentitur* & quæ docebat certissimæ fidei; si enim, aiebant, ad redimendam importunitatem molestiæ intolerabilis, sibi nec leue, & innocens mendacium permittit; quanto minus de Deo, de anima, de futuris post mortem pœnis, & præmiis, rerum tantatam grauitatem mendacio violabit? quam opinionem per se veram, iuuabat maximè, singularis eius docendo modestia, procul fastu honoris, & ingenij pompa, solo veri docendi expresso studio condita, tamen si sæpè de scientiis tantum naturalibus ageretur. Cuius modestiæ occasionem hoc anno elaram dedit error Pechinensium mathematicorum, prædictione falsa defecturi solis, cuius cum omnes puderet Mandarinos, & indignarentur apud Riccium, erratum tam turpiter in re tanti, (iis enim vt diximus defectionibus prænoscentis, Regis & regni salutem agi putant) ad ea Riccius tranquilla moderatione,

46.
Veracitatis
ignari, & ad-
miratores
Sinæ.

47.
Defectio so-
lis Riccium
inducit ad
iter Pechinæ.